

פרשת שלח – מי צריך ארץ: למה עם ישראל צריך את ארץ ישראל?

1. **מדרש דברים רבה:** ואתחנן אל ה' – התפללתי תקט"ו תפילות (גימטריא של "ואתחנן") להיכנס לארץ ... אמר משה לפניו יתברך: הניחני **כחיות השדה** שהן אוכלות עשבים ושותות מים ורועות את העולם – כך תהיה נפשי **כאחת מהן** ואוכל לראות את הארץ.

רמב"ם הלכות מלכים: אסור לצאת מארץ ישראל לחוצה לארץ לעולם, אלא ללמוד תורה או לישא אישה או להציל מיד הגויים - ויחזור לארץ. גדולי החכמים היו מנשקים על אבניה ומתגלגלים על עפרה ... ואף שאינו דומה קולטתו מחיים למי שקולטתו לאחר מיתה, אעפ"כ גדולי החכמים היו מוליכין את מתייהן לקוברם שם, צא ולמד מיעקב אבינו ויוסף הצדיק.

אלשיך בראשית יב: לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך - ארבעה נפלאו ממני דרך יתרונום בדבר הזה: א. על האדם עצמו יאמר, מה תיתן ומה תוסיף בי ארץ ישראל? והלא כאיכותי בחוץ לארץ איכותי בארץ? ב. עצם הארץ הלא יאמר, הנה הארץ וחוץ לארץ ממזרח שמש עד מבואו גוף אחד ומה בין חלק זה לחלק זולתו? ג. מה בין חלק הגלגל [המזלות] אשר מעל חוץ לארץ לחלק אשר נגד הארץ? ד. מה בין העולם הרחני אשר כנגד חוץ לארץ לאשר הוא לעומת הארץ?

כתובות קי: לעולם ידור אדם בארץ ישראל אפילו בעיר שרובה עובדי כוכבים ואל ידור בחו"ל ואפילו בעיר שרובה ישראל. שכל הדר ... בחוץ לארץ דומה כמי שאין לו אלוה. וכל שאינו דר בארץ אין לו אלוה-?! אלא כל הדר בחו"ל כאילו **עובד עבודת כוכבים**. **ספר המאמרים תרנז עמוד נח:** אינו מובן והלא רוב ישראל דרים בחוץ לארץ ואיך נאמר על רוב ישראל שהם עובדי עבודה זרה ח"ו?

2. **בחוקתי כו, לב:** והשמתי אני את הארץ ושממו עליה אויביכם היושבים בה. **רמב"ן:** שאין ארצנו מקבלת את אויבינו ... כי לא תמצא בכל היישוב ארץ אשר היא טובה ורחבה ואשר הייתה נושבת מעולם והיא [כיום] חרבה כמותה. כי מאז יצאנו ממנה, לא קיבלוה אומה ולשון.

ספר הכוזרי ב, יד: כל מי שנתנבא - לא נתנבא כי אם בארץ הזאת או בעבורה. כך זכה אברהם לנבואתו הראשונה כאשר צווה ללכת אל הארץ הזאת, ויחזקאל ודניאל בעבורה ניבאו ... וכן ביונה נאמר: 'ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני ה', אם כי הוא לא ברח, כידוע, כי אם **מארץ הנבואה**, והנה השיבו האלוה ממעי הדגה אל הארץ ההיא ושם השרה עליו נבואתו.

דברים יא: כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה - לא כארץ מצרים היא ... אשר תזרע את זרעך והשקית ברגלך כגן הירק [המים עולים מאליהם מהנילוס]. והארץ אשר אתם עוברים שמה לרשתה ... למטר **השמים** תשתה מים, ארץ אשר ה"א דורש אותה **תמיד** ... מרשית השנה ועד אחרית שנה.

3. **ספר המאמרים תרנז שם:** כשם שעבודה זרה בגשמיות הוא שכופף ראשו ומשתחוה לכוכבים ומזלות ... מפני שמחשב אותם לדבר מה שמהם נמשך השפעתו וכמ"ש ממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים (שאף שהם רק ממוצעים וכגרזן ביד החוצב, הוא מחשב אותם לדבר מה, כאילו משפיעים בכוח עצמם ח"ו) ... וכך כשנותן דעתו וליבו בעסק בדברים הגשמיים ודואג בדאגת הפרנסה ועושה כמה תחבולות בעסקו וחושב שעי"ז ירוויח ושוכח על ה' יתברך אשר הוא הנותן לך כוח לעשות חיל.

ליקוטי שיחות לו/169: ידוע שיש חילוק בהשגחה האלוקית בין ארץ ישראל וחוץ לארץ. בארץ נאמר: 'עיני ה' אלוקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה', ההשגחה האלוקית היא באופן **גלוי**, משא"כ בחוץ לארץ ההשגחה **מסתתרת בתוך לבושי הטבע**. ולכן סובר המאן דאמר בגמרא כי אין אומרים הלל על נס שנעשה בחוץ לארץ (כמו פורים), כי אין שם השגחה גלויה והנס מלובש ומוסתר בטבע.

הרבי מלובאוויטש, מורה לדור נבוך א/157: במענה למכתבך, בו את שואלת האם ישנה משמעות לעובדה שסידרת שקופיות שלקחת מארץ ישראל ומירושלים אבדה? ... אפשר ללמוד מזה: יהודים רבים כולל יהודים דתיים, נוטים לראות את הסגולות הטובות של הארץ ולא שמים לב לדבר המהותי: כל היופי הגשמי שלה אינו בהשוואה כלל לתכונה המהותית שלה: היותה **ארץ הקודש**.